

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК РИЗИК ТА МОЖЛИВІСТЬ

Воропаєва К.А

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Покровський А.М.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел. (057) 702-14-98)

e-mail: kseniia.voropaieva@nure.ua

The modern world is unique in its peculiarity and content of world history. Dynamic changes in the social and cultural life of mankind are caused by the development of science and technology. The thousand-year period of slow progress of mankind has been replaced by the time of the latest technological discoveries. Humanity in the 21st century became the owner of perfect technical means. The active development of artificial intelligence has recently made life more productive, efficient and generally easier: "intelligent" traffic regulation and reduced traffic congestion; improving the efficiency of diagnostic algorithms in medicine; personal assistants, human assistants and more.

Вже зараз машини краще за людину виконують більшість фізичних дій, пов'язаних з рухом, точністю операцій. В найближчий час можуть бути створені машини, що матимуть інтелект рівня людського. Коли машини зможуть не тільки виконувати конкретне завдання, але й вирішувати задачі, коло їх застосування стане ще ширшим. Тому актуальною є проблема превентивної підготовки до неминучого майбутнього.

Завдяки автоматизації процесів виробництва і збільшенню трудових ресурсів внаслідок все більш широкого впровадження штучного інтелекту експерти очікують приріст світової економіки у розмірі 6,6 трлн. дол. У свою чергу на збільшення світового ВВП на 9,1 трлн. дол. вплине зростання споживання персоналізованих і якісних товарів. У цих позитивних новинах є і зворотна сторона. Наприклад, загроза, пов'язана зі значною деформацією ринку праці, зниженням платоспроможності населення та девальваційними ризиками для національних валют.

Безумовно, ризики, пов'язані зі стрімким розвитком техніки, існують, але не можна сказати, що вони абсолютно нові. В історії можна знайти певні паралелі. Штучний інтелект – не перший технічний винахід, що спроможний значно та стрімко змінити певні сфери суспільного життя. Взагалі будь-який технічний винахід завжди створює нові ризики. Наприклад, менше ніж за століття Англія перетворилася з аграрної в індустріальну країну з високим рівнем економіки. З винаходом машин стало можливо замінити людську працю. Спочатку це призвело до скорочення заробітної плати і зменшення робочих місць. Так, в кінці XVIII століття ткач отримував 15-16 шилінгів на тиждень, в 1802 році його заробіток впав до 13 шилінгів на тиждень, в 1806 г. – до 10 шилінгів, а в 1816 г. – до 5 шилінгів. Все це призводило до зубожіння людей, які займалися фізичною працею. Через невдоволення вони знищували машини

і навіть цілі фабрики. Ці та багато інших проблем доводилося долати Англії на шляху індустріалізації. Однак новації призводили і до «компенсуючих ефектів». Так, з появою нових машин з'явився попит на інженерів, що створювали нове обладнання, механіків для їх обслуговування. Зниження собівартості продукції і збільшення продуктивності внаслідок машинізації призводило до зростання попиту і відповідно до збільшення робочих місць.

В результаті промислової революції відбулася деформація суспільства, яка, згодом, призвела до стрімкого економічного та інтелектуального росту. Отже, деформація суспільства існувала завжди. Одна професія перестає існувати, але у той же час виникають нові.

Але традиційно технічні новації стосувалися певних сфер фізичної праці. Революція штучного інтелекту має у цьому сенсі значно відрізняється, бо торкається інтелектуальної праці та у зоні ризику можуть опинитися інженери, управлінці, мас-медіа, навіть сфера художньої творчості. Відповідно традиційні засоби боротьби з безробіттям можуть не спрацювати. Але якщо поглянути на проблему більш широко, то можна виявити галузі поза їх безпосередньої зайнятості, у яких висока кваліфікація технічних спеціалістів, що можуть опинитись у зоні ризику внаслідок стрімкого розвитку новітніх технологій, здатна виявитись корисною. Так в Україні, як і в багатьох інших країнах, існує проблема браку педагогічного складу і невідповідний рівень їх кваліфікації. Певні структурні реформи, що будуть спрямовані на якісні зміни соціальної політики, у тому числі і у сфері освіти, можуть допомогти вирішити як проблему можливого безробіття внаслідок впровадження інформаційних технологій, так і загального рівня освіти.

Люди, які в результаті революції штучного інтелекту можуть позбутися своєї роботи, не зникнуть з ринку праці. Питання полягає у тому, щоб цей значний інтелектуальний ресурс був використаний на благо суспільства з максимальною віддачею. Тим більше, що для подальшого розвитку сучасного суспільства важливим є постійне підвищення компетенції спеціалістів і взагалі культурного рівня населення. І саме ті люди, що сьогодні задіяні в інтелектуальних професіях, можуть перетворитися із потенційної проблеми у локомотив позитивних змін. Задача сьогодні – не стримувати розробку штучного інтелекту, а оптимізувати потенційні ризики від його впровадження. Провідні фахівці в цій галузі повинні сконцентруватись на тому, щоб результати функціонування штучного інтелекту були економічно та соціально конструктивними, а не руйнівними. Якими б темпами не розвивалась наука, вихід поки що єдиний – підвищувати рівень можливостей та інтелекту самої людини.